

Keliber Oy
Toholammintie 496
69600 KAUSTINEN

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Jänislampi 1

Hakija Keliber Oy
KAUSTINEN

Yhteystiedot:
Toholammintie 496
69600 KAUSTINEN

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 23.6.2008 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemus on kuultu samaan aikaan tulleen Emmes 1 (9137/1) aluetta koskevan hakemuksen kanssa. Alueesta Emmes 1 annetaan erillinen päätös.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 26.8.2008; 26.9.2008; 6.3.2012.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 25.9.2008 tila-, pinta-ala- ja rajanaapuritiedot, esteettömyystodistus
- 23.10.2008 tutkimussuunnitelma
- 13.6.2012 kartta ja maanomistajatiedot

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Kaustinen (236), Kruunupyy (288)

KaivNro 8646/1; valtausalueen nimi: Jänislampi 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
236-404-1-22	Kaivosalue 19	Metsäkylä	7,92
236-404-1-24	Pirttijärvi	Metsäkylä	5,40
236-404-28-4	Tyynelä	Metsäkylä	2,39
288-408-5-26	Kärret	Nedervetil-Norrby	0,12
288-408-6-30	Harju	Nedervetil-Norrby	0,23
288-408-6-36	Skogfält 1	Nedervetil-Norrby	2,33
288-408-6-4	Holm	Nedervetil-Norrby	0,47
288-408-6-40	Kalles	Nedervetil-Norrby	4,32
288-408-6-44	Runes	Nedervetil-Norrby	2,50
288-408-6-45	Soldatåker	Nedervetil-Norrby	0,64
288-408-6-52	Alvars	Nedervetil-Norrby	1,00
288-408-6-53	Pirttijärven palsta	Nedervetil-Norrby	2,62
288-408-8-25	Kärskiftet	Nedervetil-Norrby	0,31
		Yhteensä ha	30,25

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Hakijalla on ollut aiemmin valtausoikeus nyt haettuun alueeseen. Valtausoikeus on päättynyt 16.5.2008. Mikäli edellisen valtausoikeuden päättymisestä ei ole kulunut viittä vuotta, on kaivoslain mukaan kysymyksessä valtauksen este. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Esteettömyystodistus

Hakija on toimittanut 9.9.2008 päivätyn Vaasan maistraatin antaman todistuksen, jossa todetaan, että Jänislampi 1 - nimisellä alueella ei ole kaivoslain 6 §:n 3–9 kohdissa tarkoitettuja valtausten esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: litium, niobi, tantaali.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 2.12.2008 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 8.1.2009 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön tai Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 8.1.2009.

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8646/1 Jänislampi 1

Päätökseen sisältyvä valtauskirja annetaan hakijalle suomenkielisenä.

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Kuulutukseen liitetään myös ruotsinkielinen kopio päätöksestä. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Österbottens Tidning ja Keskipohjanmaa -lehdissä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 010 60 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Raisa Mohsen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu aikaisempiin alueella tehtyihin tutkimuksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Jänislammen litium -esiintymää on tutkittava kairaamalla.

Kairaukset on tehtävä seuraavasti:

1. Etsitään kairaamalla pegmatiitin rinnakkaisjuonia.
2. Rajataan kairaamalla tunnettu pegmatiittijuoni ja mahdolliset rinnakkaisjuonet
3. Kairataan juonet JORC -luokituksen mukaiseen tasoon.
4. Tarvittaessa haetaan kaivospiiriä ja ympäristölupaa tuotannon aloittamiseksi.

Alueen laajuuden ja esiintymien suuren lukumäärän sekä tuhansien löydettyjen spodumeenipegmatiittilohkareiden vuoksi kyse on pitkäaikaisesta ja resursseja vaativasta tutkimustyöstä.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

(Tukesin huomautus: Alueet Jänislampi 1 (8646/1) ja Emmes 1 (9137/1) on haettu samalla hakemuksella ja kuultu samanaikaisesti. Lausunnot, mielipiteet ja vastine on jätetty yhteisesti Jänislampi 1 ja Emmes 1 -alueille.

Alueille annetaan erilliset päätökset.

Alueelle Emmes 1 kohdistuvia lausuntoja, mielipiteitä tai hakijan vastinetta ei käsitellä tässä päätöksessä.)

Kruunupyyn kunta

Alueella sijaitsee oikeusvaikutteinen rantayleiskaava.

Alueen Jänislampi 1 läpi kulkee varavesiputkisto.

Kunnalla ei ole huomautettavaa valtaushakemuksesta.

Kaustisten kunta

Kunnalla ei ole huomautettavaa valtaushakemuksesta.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) (lausuntohetkellä Länsi-Suomen ympäristökeskus)

Hankkeen vaikutukset luonnonsuojelukohteisiin, luontotyyppeihin ja lajeihin

Valtauksien läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisiin valtioneuvoston vahvistamiin suojeluohjelmiin kuuluvia luonnonsuojelukohteita tai –varauksia tai Natura 2000-alueita. Myöskään luonnonsuojelulain tarkoittamia uhanalaisia eliölajeja tai luontotyyppejä ei ole valtausten läheisyydessä. Ainoa merkittävä eliölaji on Jänislampi 1: itäpuolisessa Pirtijärvessä kesäaikaan pesivä kaakkuri, joka on EU:n lintudirektiivin liitteen I silmälläpidettävä (NT) lintulaji.

Valtaushakemus ei sinällään vielä kerro tarkemmin toiminnan laadusta tai määrästä, joten toimintaprosessiin ei tässä vaiheessa voida vielä ottaa tarkemmin kantaa.

Pohjavesi

Valtausalueet eivät sijaitse luokitelluilla pohjavesialueilla. Jänislampi 1:n valtausalue sijaitsee lähimillään noin 740 metrin päässä Keminacken vedenhankintaan soveltuvasta pohjavesialueesta.

Toiminnassa tulee huomioida myös yksityiset kaivot (YSL 8 §, VL 1:18). Toiminnan ympäristössä on syytä tehdä 1 km säteellä kaivokartoitus, jossa arvioidaan kaivojen käyttö ja kunto.

Ainakin 500 metrin etäisyydellä käytössä olevat kaivot on syytä ottaa tarkkailuun (vedenpinnan korkeus ja laatu).

Malminetsinnässä huomioon otettavat luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelunäkökohdat

Malminetsintään liittyvässä toiminnassa on otettava huomioon mitä luonnonsuojelulaista (LSL) ja EU:n direktiiveistä johtuu. Siten valtausalueilta saattaa tehtävissä ympäristö- ja luontoselvityksissä ilmetä tai löytyä LSL:n tarkoittamia luontotyyppejä tai eliölajeja, jotka eivät tällä hetkellä ole ympäristökeskuksen tiedossa. Alueilla tehtävillä tarkennetuilla selvityksillä on merkittävä osa arvioitaessa luonnonsuojelunäkökohtien huomioonottamista

Ylipäättään maan käyttö, kaavoitus ja rakentaminen ovat muuttaneet tilanteen toisenlaiseksi aikaisempien valtauslupien myöntämisen ajoista.

Ympäristöhaitta tai -vahinko: Kairauksen aikana sekoittuvista järven pohjasedimenteistä liukenee helposti elohopeaa ja muita raskasmetalleja. Alueella esiintyy happamia sulfaattimaita, jotka ovat erityisen herkkiä olosuhteiden muutoksille (pieni puskurikapasiteetti > happamuussokkeja > kalakuolemia), etenkin kun järvi tutkimusalueella on matala.

Mahdollisen järvenkuivatuksen seuraukset: Toimenpide kylän kannalta olisi katastrofaalinen. Ullavanjoen alajuoksu ja Emmes Storträsket on vesiviranomaisten toimesta säännöstelty vuosittaisten kevättulvien estämiseksi, mikä toimii hyvin. Lähes kaikki kylän viljelymaat ovat salaojitettuja. Luonnonkaunis Seljesträsket laskee vetensä Seljesbäcketin kautta Emmes Storträsketiin. Salmenharju jakaa Emmesjärveä kahteen osaan: Storträsket ja Lillträsket. Tämä harju kuuluu samaan harjumuodostelmaan kuin Seljesåsen ('Pohjanmaan Punkaharju').

Kuivatus lopettaisi kokonaan Emmesjärven kalastus- ja virkistyskäytön ja aiheuttaisi tonttien ja kiinteistöjen arvonomahduksen, ts. ihmiset joutuisivat muuttamaan pois ympäristöön kohdistuvien haittojen ja vahinkojen seurauksena.

Emmesin kylä on kauan ollut asuttuna. Vanhin tunnettu asukas on Per Jönsson vuodelta 1654, mutta varmuudella tiedetään kylässä olleen asutusta jo 1500-luvulla.

Mahdollinen epätarkkuus hakemuksessa kohdassa "Otaksuma kaivoskivennäisistä": Alkuaikaneita niobia ja tantaalia todennäköisesti niiden yhdisteinä sisältävät kaivoskivennäiset lienevät toisennimisiä.

Vastustavat vireillä olevaa valtaushakemusta ja kaivostoiminnan aloittamista. Jänestlampin alueesta.

Perusteluina:

- Kaivostoiminnan aiheuttamat meluhaitat, päästöt ja maisemalliset haitat sekä haitat ympäristölle, alueen asukkaille ja alueen maatalousharjoittajille.
- Kaivostoiminnan kielteinen vaikutus kunnan asukaslukuun.
- Alueen tiet sopimattomia kaivostoimintaa ajatellen.
- Luonnonsuojelulaki 39 §: valtausalueen läheisyydessä olevaa järveä sekä alueen peltoja pesintä- ja levähdyspaikkanaan käyttävät joutsenet, kurjet ja muut linnut.
- Luonnonsuojelulaki 39 § ja 49 §: valtausalueen läheisyydessä tavattu saukko ja liitorava.

Hakijan vastine

Keliber Oy on hakenut kaivoslain (503/1965) mukaista valtausta kahteen eri alueeseen, jotka sijaitsevat Länsi-Suomen läänissä Kruunupyyn ja Kaustisen kunnissa. Valtausalueiden nimet ovat Emmes 1 ja Jänestlampi 1.

Samoilla alueilla ja samoihin litiumesiintymiin on ollut aiemminkin kaivoslain (503/ 1965) mukaisia valtauksia ja kaivospiirejä seuraavasti:

Jänislampi

Partek Oy Ab	Valtaus	KaivNro 1944/1	1966 – 1971
Partek Oy Ab	Kaivospiiri	KaivNro 1944/1a	1972 – 1987
Olle Siren et. al.	Valtaus	KaivNro 7025/1	2000 – 2006
Keliber Oy	Valtaus	KaivNro 7025/1	2006 – 2008

Tällä hetkellä on voimassa vielä sama kaivoslaki (503/1965), jonka mukaan edellä mainitut valtaukset ja kaivospiirit on aikanaan myönnetty. Kaivoslakiin (503/1965) ei ole tämän jälkeen tehty sellaisia muutoksia, jotka estäisivät valtauksien myöntämisen joillakin muilla perusteilla näille alueille.

Vastine koskien esitettyjä mielipiteitä

Keliber Oy toteaa, että paikalliset voivat esittää mielipiteensä mahdollisen YVA –prosessin ja ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä mikäli valtaukset etenevät kaivoshankkeiksi asti.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttää kaivoslain mukais- ta oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mu- kaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mu- kaan.

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 2 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla val- tausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteis- töjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei ole 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täyden- tämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloit- teestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain 22 § täydentää kaivoslain 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estet- tä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voi- daan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus kaivoslain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämi- seksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viran- omaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47– 49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 8 kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä.

Muun ohella mainitun lainkohdan lisäämistä kaivoslakiin koskevan hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Haettu valtausalue on oikeusvaikutteisen rantayleiskaavan alueella.

Kunta ei kuitenkaan ole vastustanut valtausoikeuden myöntämistä, jolloin kaavoitukseen perustuvaa valtauksen estettä ei ole.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon tutkittavan kohteen koko sekä hakijan aikaisemmat tutkimukset haettavalla alueella, on kolmen vuoden voimassaoloaikaa pidettävä riittävänä.

Tukes on tätä päätöstä tehdessään ottanut huomioon sen, että hakijayhtiöllä on ollut valtausoikeus voimassa osittain samalle alueelle kahdeksan vuoden ajan välittömästi tätä hakemusta edeltävä aikajaksona. Tukes kuitenkin katsoo, että valtausoikeus on mahdollista myöntää, koska esitetyn selvityksen perusteella esiintymän jatkotutkimukset ovat perusteltuja.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaoloajalle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite käyttää hyväksi valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei val-

tauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan kannalta kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on keskeinen oikeussuojan kannalta. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 §.

5. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään.

6. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

8. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan

aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisyyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

9. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12 §:n 2 momentti edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa.

10. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisella voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus, ennen kuin valtaaja ryhtyy 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpien toimenpiteiden osalta. Tällä varmistetaan, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisella on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

11. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan seuraavaa:

- Tukes on käyttänyt sille annettua harkintamahdollisuutta poiketa viiden vuoden ajasta, joka on määrätty edellisen valtausoikeuden raukeamisen ja uuden valtausoikeuden myöntämisen väliseksi ajaksi.
- kunnan lausunnossa mainitusta varavesijohdosta ei ole syytä antaa erillistä lupamääräystä valtaajalle, kun otetaan huomioon lupamääräyksen 11 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen.
- ympäristökeskuksen lausunnossa mainitusta itäpuolisessa Pirtijärvässä kesäaikaan pesivästä kaakkurista (EU:n lintudirektiivin liitteen I silmälläpidettävä (NT) lintulaji), tai mielipiteissä esille tuoduista seikoista (esim. joutsenten pesintä- ja levähdyspaikka) ei ole syytä antaa erillistä lupamääräystä valtaajalle, kun otetaan huomioon hakemuksessa esitetyt tutkimustoimenpiteet ja lupamääräyksen 11 viittaus muun lainsäädännön (mm. luonnonsuojelaki) noudattamisvelvollisuuteen.
- ympäristökeskuksen lausunnossa mainittujen talouskaivojen huomioonottamisen vuoksi ei ole syytä antaa erillistä lupamääräystä valtaajalle, kun otetaan huomioon hakemuksessa esitetyt tutkimustoimenpiteet ja lupamääräyksen 11 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen.
- kun otetaan huomioon hakemuksesta annettu ympäristökeskuksen lausunto ja päätöksen mukaiset lupamääräykset, hakemuksessa kuvattujen tutkimustöiden ei katsota aiheuttavan mielipiteissä esitetyllä tavalla haittaa terveydelle, asumiselle, ihmisten perusoikeuksille, alueella harjoitettaville elinkeinoille, ympäristölle, luonnonarvoille, vesistöille, pohjavedelle, maisemalle tai tiestölle. Lisäksi viitataan lupamääräykseen 4, jonka mukaan valtaajan on ilmoitettava alueen maanomistajalle alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista. Maanomistajalla on tällöin mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista mahdollisesta vahingosta tai haitasta.
- valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä.

Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki 17.9.1965/503

Kaivoslaki 10.6.2011/621

Kaivosasetus 17.12.1965/663

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 28.6.2012/391

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Hallintolaki 6.6.2003/434

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **16.8.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Vaasan hallinto-oikeus

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 Vaasa

postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

puhelin: 010 36 42611

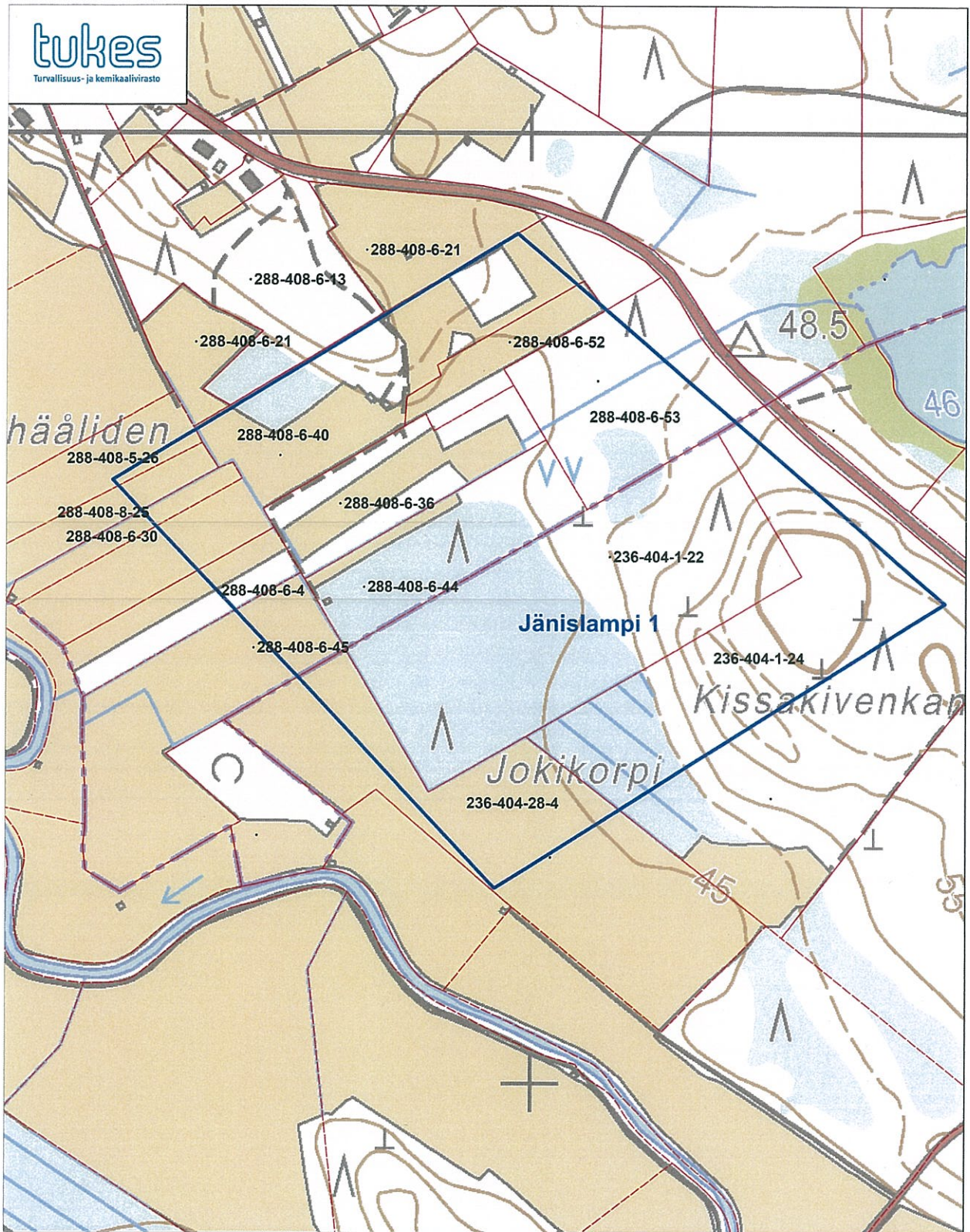
telekopio: 010 36 42760

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Keliber Oy
Jänislampi 1
Mittakaava: 1:5 000
Maanmittauslaitos lupa nro 18/MML/12
© Maanmittauslaitos